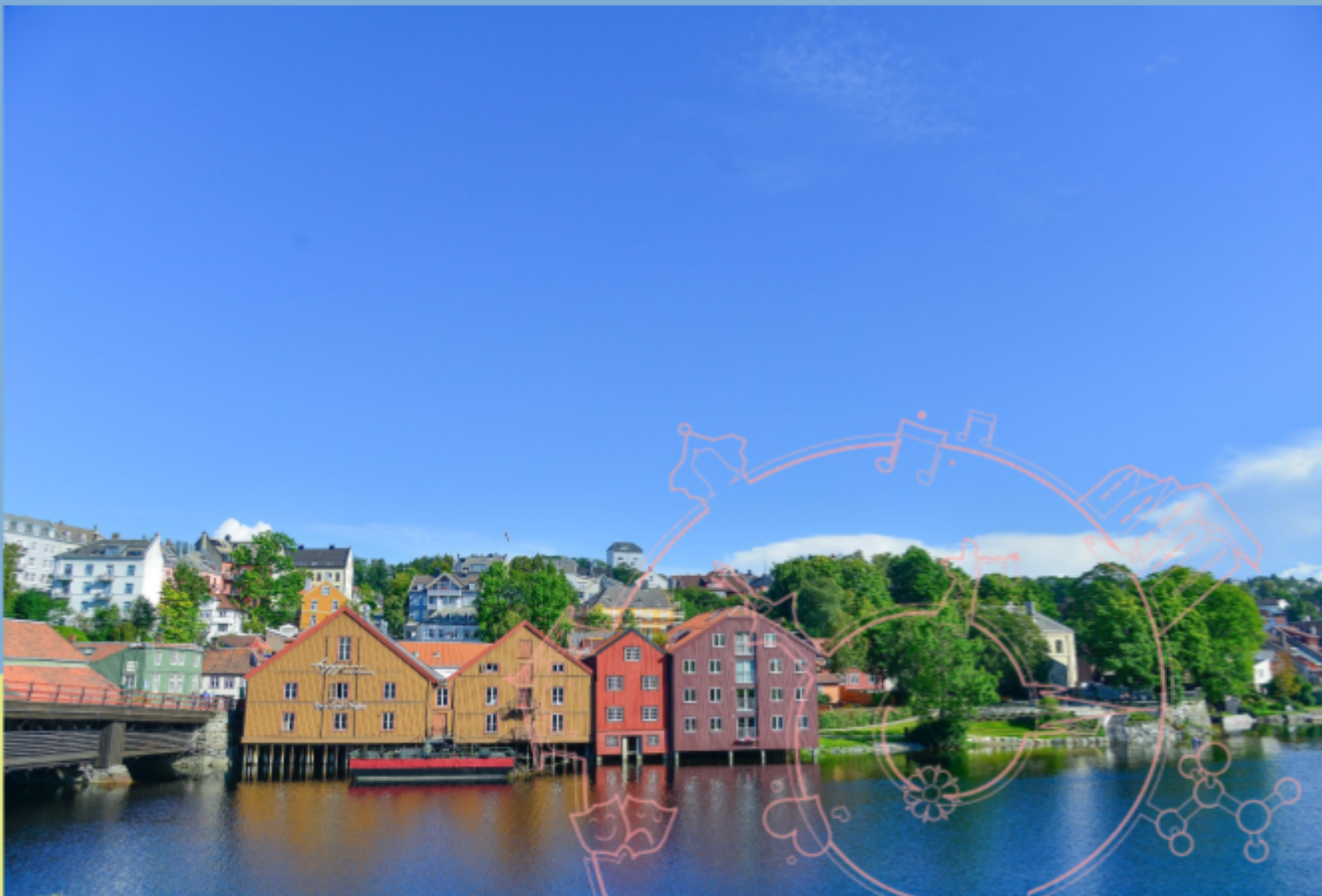

TRONDHEIM KOMMUNE

Trondheim kommunerevisjon

Årsbrev Regnskapsrevisjonen 2022

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	2
Etterlevelseskontroller 2022	2
2 Leverandørgjeld	3
3 Dokumentasjon av balansen	4
Interimskonti og anordninger	4
4 Dokumentasjon av avstemminger bank	5
5 Bruk av interimskonti ved øremerkede midler	6
6 Representasjon	7
7 Anleggsregister - Anleggsverdiregnskapet i LIFT	8
8 Kjøp av biler belastet driftsregnskapet	9
9 Budsjettering av avsetning og bruk av bundne fond	10
10 Inntekter helse fra Helseplattformen	11
11 Tjenester fra Trondheim Renholdsverk	12
12 Avslutning	13

1 Innledning

Revisjonen og Trondheim kommunes årsoppgjørsdokumenter 2022 ble avsluttet den 13. april 2023. Revisjonsberetningen ble sendt ut samme dag.

I henhold til kommunelov og forskrift om økonomiplan, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. skal det i tillegg til kommunens årsregnskap også rapporteres på konsolidert årsregnskap der to kommunale foretak inngår i rapporteringen.

Dette årsbrevet er ikke definert som et nummerert brev etter kommunelovens § 24-7, 2. ledd, og er tiltenkt administrasjonen i kommunen.

Etterlevelseskontroller 2022

Følgende etterlevelseskontroller ble startet høsten 2022:

Disse behandles i kontrollutvalget 8. mai 2023:

- Etterlevelse brukertilganger, systemtilganger og leverandørtilganger i Trondheim kommune.
- Etterlevelseskontroll 2022 - Beboernes økonomiske midler.

Disse behandles i kontrollutvalget 5. juni 2023:

- Etterlevelseskontroll konsulentbruk
- Etterlevelseskontroll finansrutiner 2022.

2 Leverandørgjeld

Vi har i tidligere årsbrev, senest for året 2021, foreslått at kommunedirektøren bør innhente kontoutdrag fra et utvalg store leverandører med relativt mange transaksjoner for avstemming mot egen leverandørreskontro. Videre at "åpen postliste leverandører" bør gjennomgås med hensyn til ryddighet, alder og forfallstidspunkt og at leverandører med debetsaldi sjekkes med hensyn til at det ikke skyldes manglende postering av fakturaer eller dobbeltbetalinger. Vurderingen av postene bør dokumenteres.

Vi fikk tilbakemelding på årsbrev for 2021 at kommunedirektøren skulle bestille en rapport som ville gi fullstendig oversikt over åpne poster på leverandørområdet. Det skulle etableres rutiner med kvartalsvis gjennomgang av åpne poster. Videre fikk vi tilbakemelding på at kommunerevisjonens innspill til forbedring av rutiner for innhenting av kontoutdrag ville bli etablert i løpet av 2022. Jevnlige stikkprøver og spesielt fokus på leverandører med mange transaksjoner skulle inngå som en del av de nye rutinene.

I møte med Regnskapstjenesten den 19. desember 2022 fikk vi opplyst at det i stedet for kvartalsvis gjøres det nå ukentlig gjennomgang av åpne poster per leverandør. Regnskapstjenesten opplyste at de ikke hadde kommet i gang med innhenting av eksterne kontoutdrag.

Vår gjennomgang ved årsoppgjøret viste at det er kommentarer på mange gamle poster - her ser vi at det er gjort bedre vurderingsarbeid sammenlignet med tidligere år. Det var imidlertid noen store gamle poster uten kommentarer, og noen av postene med kommentarer burde vært undersøkt nøyere. Etter tilbakemelding og ny oppfølging ble de største postene avklart.

3 Dokumentasjon av balansen

Interimskonti og anordninger

Norsk bokføringsstandard (NBS) 5 og bokføringsloven har krav til dokumentasjon av balansen. Dokumentasjonen av balansen skal underbygge balansepostenes:

- fullstendighet - alle balanseposter er bokført
- realitet - kun balanseposter som eksisterer og gjelder den bokføringspliktige er bokført
- nøyaktighet - balansepostene er korrekt bokført, herunder riktig periodisert og verdsatt.

Trondheim kommunerevisjon har påsett at vesentlige balansekonti er avstemt og tilstrekkelig dokumentert. Vi mener generelt at dokumentasjonen er blitt bedre, og at de anordnede beløpene i hovedsak er riktig.

Nedenfor følger merknader knyttet til noen av balansekontoene.

Eksempler

Konto 213.080.1030 Anordning eierskap D/ 96,6 mill. kr

Flere av de anordnede fakturaene er bokført med fradrag for momskompensasjon i 2022 til tross for at fakturadato er 2023. Momsfradraget er i disse tilfellene feilaktig gjort for tidlig.

Konto 232.080.1028 Anordning forskuddsbetalte inntekter K/ 4,6 mill. kr

Dette gjelder tilskuddsmidler fra Imdi. Revisjonen mener dette er inntekter vedrørende 2022, som burde vært avsatt til bundet fond. Tilskuddsmidlene er i stedet overført som driftsinntekt på regnskapsåret 2023. Etter revisjonens mening burde denne anordningen ikke vært gjort. Se også punkt 5 om øremerkede midler.

Konto 232.080.1029 Påløpte kostnader K/ 118,7 mill. kr

Det er kjøpt inn en bil som feilaktig er bokført i driftsregnskapet.¹ Se nærmere under punkt 8 Kjøp av bil i driftsregnskapet.

Kto 232.080.1004 Anordning utgifter investeringsregnskapet K/ 14.7 mill

I forbindelse med kontroll av anordninger av inngående faktura ble det ikke funnet mangler. Det er på ett bilag korrekt anordnet en rekke fakturaer som er mottatt i 2023 som gjelder påløp i 2022 på store byggeprosjekter. Fakturaene er anordnet brutto, dvs med mva, noe som i utgangspunktet er korrekt når det dreier seg om kompensasjonsberettiget mva. Men da skulle også inntekten vedrørende momskompen vært anordnet. Dette gjelder bilag 20230125 på til sammen 68 mill. kroner - inkludert momskompensasjon på 13 mill. kroner.

¹ Gjelder bilag 301165833.

4 Dokumentasjon av avstemminger bank

Det foreligger dokumentert bankavstemming for alle bankkonti per 31.12.2022 med tilfredsstillende dokumentasjon i Balanser. Når det gjelder avstemming av bankkonti gjennom året, blir bankkonti dokumentert avstemt i Balanser etter syklus som er satt opp i 2022. Det var et unntak - Bankkonto 2103201151 Husebybadet er ikke dokumentert avstemt løpende 2. halvår 2022.

Revisjonen registrerer betydelig forbedring når det gjelder bankavstemminger. Det er viktig at kommunens bankkonti blir løpende avstemt gjennom året og dokumentert i Balanser. Manglende bankavstemminger innebærer risiko for feil i årsregnskapet, samt at risikoen for at bankkonti kan misbrukes.

5 Bruk av interimskonti ved øremerkede midler

Vi har sett et eksempel på at ubrukte eksterne midler ikke blir avsatt til øremerkede fond, men i stedet skjøvet over på nytt år via interimskontoer. Dette har konsekvenser for brutto driftsresultat, men ikke netto resultat. Øremerkede midler som ikke er brukt i regnskapsåret skal avsettes til fond. Dette ble også berørt i fjorårets årsbrev, og ifølge kommunedirektørens tilbakemelding skal temaet ha blitt tatt opp i opplæringssammenhenger. Det ble også vist til rutiner i Kvaliteket. Slik vi vurderer det, er det fortsatt noen som praktiserer feil. Se også punkt 3.

6 Representasjon

Revisjonen har gjort en kontroll på typiske kontoer i regnskapet som omhandler representasjon. Stikkprøver er tatt på større beløp. Gjennomgangen har avdekket at det ikke er tilfredsstillende dokumentasjon på hvem som har deltatt, hvilken anledning og formål arrangementet har og at underdokumentasjonen har mangler i henhold til kommunenes retningslinjer. Vi anbefaler at kommunen tar opp problemstillingen med aktuelle enheter og informerer om at all nødvendig informasjon skal legges ved bilaget.

7 Anleggsregister - Anleggsverdiregnskapet i LIFT

Web-skjema

Løsningen med WEB-skjema, som ble innført i 2021, er videreført i 2022. Skjemaet har mange kolonner og felt, men bare få av opplysningene er lagt inn i de ulike feltene. Dette gjør det vanskeligere å få oversikt over det som er registrert i skjemaet. Vi stiller spørsmål ved om det er nødvendig med egne kolonner for om det gjelder nye anlegg, tilgang eksisterende anlegg, salg/utrangering og omgruppering.

Manglende spesifikasjoner gjør det vanskelig å finne igjen informasjon om det aktuelle anleggsmiddelet fra skjema til anleggsverdiregnskapet og vice versa. Etter vårt syn gjør dette det vanskelig å kontrollere innmeldte anlegg.

Skjemaet har ansvarsnummer, men ikke navn på ansvar. Vi savner også navnet på selve anleggsmiddelet.

Avstemming anlegg mot investeringsregnskapet

Det er bra at det for 2022 er foretatt avstemming mellom det som er bokført i investeringsregnskapet og det som aktiveres i balansen. Slik vi forstår det er det de enkelte enhetene som melder inn som selv har avstemt det som er ført i investeringsregnskapet og spesifisert og forklart differansen. For flere enheter er det svært store differanser. I utgangspunktet skal dette stemme, med noen få unntak som skrinlagte prosjekter eller andre utgifter som ikke er aktiveringsverdige. Som vi også hadde med i vårt årsbrev for 2021 registrerte ikke Kommunalteknikk anlegg under utførelse for 2021. Når dette skal tas igjen i 2022 medfører det en differanse på 2022. Men det er også andre enheter som har betydelige differanser. Eierskap og IT-tjenesten har avvik på henholdsvis vel 74 mill. kroner og på vel 50 mill. kroner. Eierskap har en relativt og oppdelt spesifikasjon/forklaring på avviket, men IT forklarer det aller meste (53 mill.) med "Meldt inn for tidligere år" i en post. Revisjonen mener avviket på IT burde vært mer spesifisert og for hvilke år det enkelte anleggsmiddel skulle vært meldt inn.

Avdekkede feil

Ved våre stikkprøver fant vi følgende feil:

- Det er foretatt avskrivninger i 2022 på prosjektet Stavne aktivitetssenter i 2022 med 1,1 mill. kroner. Dette skyldes en glipp ved at anlegg under utførelse feilaktig er blitt avskrevet.
- Det har skjedd en misforståelse der avgang av en spylerbom har medført at hele kjøretøyet har blitt ført som avgang med 0,5 mill. kroner i bokført verdi.

Note driftsmidler

Vi mener at driftsmiddelnoten burde hatt summeringer som stemmer med regnskapet.

8 Kjøp av biler belastet driftsregnskapet

I forbindelse med anordningskontrollene fant vi at det er kjøpt inn en bil for kr 800.000 som feilaktig er bokført i driftsregnskapet², jf. punkt 3 om interimskonto. Vi har fått opplyst fra gjeldende enhet at bilkjøpet ikke var budsjettet på investering, men at de hadde ledige midler på driftsbudsjettet.

Anskaffelse av bil er å anse som en investering i henhold til god kommunal regnskapsskikk og Trondheim kommunes økonomireglement, hvor en investering er definert som en anskaffelse av varige driftsmidler over 100.000 inklusive mva, med en forventet økonomisk levetid på minimum 3 år. Investeringer skal bokføres i investeringsregnskapet.

Også en annen enhet har anskaffet en brukt bil som er bokført i driftsregnskapet, med en verdi til kr 269.000.³

Når det ikke er budsjettet som en investering og kjøpet gjøres fordi man har ledige budsjettmidler på drift, vurderer vi det som alvorlig. Revisjonen ønsker tilbakemeldinger på de konkrete tilfellene og hvilke tiltak kommunen vil iverksette for å unngå at slike feil skjer i fremtiden.

² Gjelder bilag 301165833.

³ Gjelder bilag 300936919.

9 Budsjettering av avsetning og bruk av bundne fond

Av hovedoversiktene ser vi at budsjettpostene ikke er realistiske i forhold til budsjettering av avsetning og bruk av bundne fond.

Tall i mill.kroner	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Avsetninger til bundne driftsfond	219	32	32	269
Bruk av bundne driftsfond	-298	-91	-73	-249

Avvik mellom regulert budsjett og regnskap på avsetninger er 187 mill.kroner (565%). Bruk av avsetninger har tilsvarende avvik på 207 mill.kroner (227%). Selv om bundne midler ikke blir påvirket av avslutningsreglene i økonomiforskriftenes §§ 4-1 til 4-6, skal budsjettet være mest mulig realistisk.

Bruken av fondsmidler i regnskapsåret skal normalt være de midlene som ble avsatt året før, da disse fondsmidlene først skal inngå i prosjektfinansieringen, før en begynner å bruke av tilskuddsmidler som er mottatt i regnskapsåret. Avsetning i regnskapsåret kan være mer problematisk å anslå, men et realistisk estimat i regulert budsjett, bør være mulig å få lagt inn.

Samme merknad er tatt opp tidligere i årsbrev.

10 Inntekter helse fra Helseplattformen

Kommunerevisjonen har hatt en gjennomgang av inntekter fra brukerbetaling for helsetjenester i Helseplattformen i 2022. På bakgrunn av denne gjennomgangen skrev vi den 8. februar 2023 brev til finansdirektøren, hvor vi stilte en del spørsmål som ble besvart i notat fra regnskapstjenesten den 7. mars 2023. Under følger hovedpunktene.

Egenbetaling langtidsopphold, trekk i pensjon utført av NAV

Revisjonens kontroll av egenbetalinger fakturert gjennom Helseplattformen i 2022 viste at det ikke var blitt sendt informasjon til NAV om størrelsen på trekk for brukerne for desember innen fristen. Trekket fra NAV for desember 2022 ble derfor for lavt for noen brukere. Dette vil ifølge regnskapstjenesten bli etterregulert i løpet av høsten 2023, i forbindelse med behandling av skattemeldingene for 2022. Dette representerer ifølge regnskapstjenesten ikke tapte inntekter, men vil bli inntektsført i 2023.

Langtidsopphold fakturert fra kommunen gjennom Helseplattformen

Ved vår gjennomgang av fakturering av brukerbetaling for langtidsopphold i sykehjem gjennom Helseplattformen har vi sett at det har vært flere typer feil ved fakturering blant de brukerne vi har kontrollert. Regnskapstjenesten svarte at i perioden mai til november 2022 var det så mye feil og avvik at de valgte å utsette utfaktureringen i Helseplattformen. De er klar over at det kan foreligge feil i utfaktureringen for denne perioden, men har vurdert det slik at det vil være for ressurskrevende å ettergå alle fakturaene. Etter deres oppfatning fungerer utfaktureringen slik den skal nå.

Korttidsopphold i sykehjem

Det ble anordnet 0,5 mill. av inntekter for korttidsopphold i 2022, som ble etterfakturert i januar 2023. Årsaken til etterfaktureringen var at det var feil i Helseplattformen som ble rettet opp etter årsskiftet. Regnskapstjenesten mener at inntektene fra egenbetaling korttidsopphold er fullstendige.

Hjemmetjenester

Regnskapstjenesten svarte at i forbindelse med implementering av Helseplattformen hadde kommunen utfordringer med utfaktureringen av hjemmetjenester praktisk bistand i en periode. Det var utfordringer med å fakturere riktig beløp i samme periode. Noe av årsaken var brukerfeil og mangelfull opplæring i Helseplattformen. Det ble også avdekket at Helseplattformen ikke bare hentet data fra hjemmetjenestens tidsregistrering, men også fra felt i saksbehandlingsmodulen. Dette medførte at bare en tredjedel av tiden ble utfakturert. Dette skal nå være korrigert i systemet. Kommunen valgte ifølge Regnskapstjenesten å ikke etterfakturere brukerne, fordi det ville kreve minst like mye ressurser å rette opp feil tilbake til Helseplattformen ble tatt i bruk som antatte merinntekter. Den tapte inntekten er estimert til 3,5 mill. kroner.

Revisjonen er kritisk til at kommunen har tapte inntekter som følge av manglende utfakturering fra Helseplattformen. Vi ber om en tilbakemelding på om alle typer utfakturering fra Helseplattformen nå fungerer og er korrekt.

11 Tjenester fra Trondheim Renholdsverk

Trondheim kommune kjøper avfallstjenester fra Trondheim Renholdsverk AS (TRV) i egen regi. Det ble inngått en ny avtale om håndtering av husholdningsavfall mellom Trondheim kommune og Trondheim Renholdsverk AS (TRV) i mai 2022. TRV fakturerer sine kostnader månedlig basert på et budsjett vedtatt av bystyret. Det fremgår av avtalen at budsjettert nedstrømsomsetning⁴ skal motregnes.

I forbindelse med årsavslutningen av kommuneregnskapet, ble det anordnet en kortsiktig gjeld på 8 mill. kroner basert på et foreløpig selvkostregnskap fra TRV. I etterkant av regnskapsavleggelsen, i forbindelse med TRV sin regnskapsavleggelse, kom det krav om ytterligere 14 mill. kroner. Vi har fått opplyst at noe av årsaken til avviket skyldes nedgang i nedstrømsomsetningen på grunn av fall i papirprisene.

Avtalen regulerer blant annet hyppigheten for rapportering til kommunen. Økonomi skal rapporteres månedlig, der regnskap og budsjett og årsprognose tilnærmet selvkost skal sendes kommunen snarest etter periodens slutt. Videre skal TRV i etterkant av hvert halvår sende over en halvårsrapport med regnskapsrapportering og orientering blant annet om utvikling i volum, aktiviteter, tjenesteomfang samt eventuelle problemområder med årsaksforhold og tiltak. Fristen for halvårsrapporten er satt til 8 uker etter halvårets avslutning.

Revisjonen mener det er uheldig at Trondheim kommune ikke har hatt tilgang på informasjon til riktig tid, slik at regnskapet kunne avlegges basert på fullstendige data. Regnskapet for 2022 inneholder som følge av dette feil. Kommuneregnskapet avlegges 22. februar. Vi mener at kommunen bør se på om fristene for halvårsrapporteringen bør framskyndes noe.

⁴ Nedstrømsomsetning er salg av plast, papir og glass til gjenvinning til tredjepart.

12 Avslutning

Vi vil takke for samarbeidet i regnskapsåret 2022, og håper at de temaer som omtales i brevet oppfattes som konstruktive innspill i forhold til kommunens løpende arbeid med forbedring av interne kontrollrutiner, regnskapsføring og dokumentasjon av regnskapsinformasjon.

Vi ber om en skriftlig tilbakemelding på dette brevet innen 15. august 2023.

Trondheim kommunerevisjon
Postboks 2300 Torgarden
7004 Trondheim

www.trondheim.kommune.no/revisjon

Mai 2023

Forsidefoto: Trondheim kommune

Layout: Kommunikasjonsenheten, ghl

